No. 1239 Zaterdag 28 September 1907. 24ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20,

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 27 September.

Belastingherziening.

De eerste officieelestukken over deze herziening zijn dezer dagen van den Kolonialen Raad uitgegaan. Verschenen is het VOORLOOPIG VERSLAG over het eerste der achttien nieuwe Ontwerpen. Dit eerste ontwerp had ten doel de *Intrekking der belastingreglementen der eilanden Aruba, Bonaire, St. Martin, St. Eustatius en Saba.* Eerst, wanneer de bizondere belastingen, slechts voor ieder eiland afzonderlijk of tusschen die eilanden onderling van kracht, zouden zijn afgeschaft, kon men overgaan tot een algeheele herziening van geheel het belastingstelsel in het algemeen. De nieuwe belastingen zullen dan in het vervolg voor alle eilanden van een zelfde kolonie gelijkelijk gelden. De heffing van invoerrechten tusschen de eilanden onderling komt daardoor te vervallen en daarenboven komt meer eenheid en VEREENVOUDIGING in de administratie.

Tegen dit eerste ontwerp bestonden bij de Afdeelingen van den Kolonialen Raad geene bedenkingen. Daar het Bestuur echter in zijn Memorie van Toelichting bij dit eerste Ontwerp ook de inleiding plaatste tot verklaring van de gelgeele herziening van het belastingstelsel, heeft de Koloniale Raad ook zijn

algemeene beschouwingen

over de belastingherziening in haar geheel hier laten volgen.

Vooreerst, heeft de Raad met ingenomenheid gezien, dat in het ontworpen belastingstelsel het beginsel van *belasting naar draagkracht* meer tot zijn recht komt en derhalve een rechtvaardiger verdeeling van den belastingdruk zal worden verkregen.

Wat verder het tweede oogmerk van de voorgestelde herziening van het belastingstelsel betreft, om namelijk *meer eenheid* te brengen onder de verschillende deelen van eenzelfde belastinggebied, een strenge doorvoering van dat beginsel achtte de Koloniale Raad niet in het belang der afzonderlijke eilanden der Kolonie.

Immers, de toestanden verschillen. Waar op de benedenwindsche eilanden naast armoede weelde wordt aangetroffen, ontbreken op de bovenwindsche, met name Sint Eustatius en Saba, die schrille tegenstellingen schier geheel.

Terwijl voor Curaçao en Aruba handel en scheepvaart factoren zijn, waarmede bij de belastingregeling rekening moet gehouden, schijnen de bovenwindsche eilanden meer op den landbouw aangewezen.

Met het oog op het verschil in toestanden en rekening houdende met de omstandigheid, dat het ambtenaarscorps op laatstbedoelde eilanden, wat aantal betreft, niet berekend is op het uitvoeren van een gecompliceerd belastingstelsel, meende men het Bestuur in overweging te moeten geven ten aanzien van die eilanden eenigszins af te wijken van het beginsel van eenheid.

Zonder eenig nadeel, zou, meende men, voor die eilanden en hooger invoerrecht behouden en b. v. de invoering van de gebruiksbelasting en den geslachtsaccijns achterwege kunnen blijven.

Men wees er ook nog op, dat de unificatie dit ongewenschte gevolg zou hebben dat *Sint Eustatius*, het verarmde Sint Eustatius.

meer dan nu

zou moeten opbrengen.

Ten derde heeft het Bestuur verklaard, dat het zich bij deze herziening er toe heeft bepaald, om bij het gewijzigde stelsel dezelfde totaalopbrengst te behouden als volgens het bestaande stelsel gemiddeld wordt verkregen. De herziening werd alzoo niet ondernomen om

meer geld

te verkrijgen, maar slechts met zuiver economische en technische doeleinden. In het geheel zoude het nieuwe stelsel slechts 800 Gld. meer opbrengen.

Ofschoon de meeningen van den Kolonialen Raad omtrent de financieele uitkomsten van verschillende belastingen, met name der grondbelasting en der gebruiksbelasting zeer uiteen liepen, was men over het algemeen het er vrij wel over eens, dat het herziene stelsel,

een veel hoogere opbrengst

zou opleveren, dan waarop het Bestuur, blijkens de bij de algemeene toelichting gevoegde staten, schijnt te rekenen. Vooral van de middelen invoerrecht, accijnsen en zegel-belasting verwachtte men een veel hoogere opbrengst dan het Bestuur.

Van het invoerrecht, omdat tengevolge van de voorgestelde waardeberekening voor den grondslag der belasting, het belastbare totaal met minstens 10% zou stijgen, en bovendien omdat met gemiddelden is gewerkt, terwijl het middel in den laatsten tijd een stijgende beweging vertoont.

Van den accijns op gedistilleerd, omdat in de Kolonie haast zonder uitzondering dranken van de hoogst mogelijke alcoholische sterkte worden ingevoerd; en van het zegelrecht omdat men op een zeer hooge opbrengst van het loterij-zegel meende te kunnen rekenen.

Wat het invoerrecht betreft, had men echter met het oog op de zeer hooge vrachtkosten op vele artikelen, overwegende bezwaren tegen de voorgestelde waardeberekening. Men vertrouwde, dat het Bestuur bereid zal worden gevonden van het desbetreffend voorstel af te zien.

Ook heeft de Koloniale Raad een paar vergissingen ontdekt, waardoor het batig saldo van het nieuwe stelsel niet 800 Gld., maar ruim 6000 Gld. hooger wordt.

Ten slotte blijkt uit de algemeene beschouwingen van het Voorloopig Verslag, dat de Raad den indruk heeft verkregen, dat bij de samenstelling van de ontwerpen op den invoer en de accijnzen niet genoeg rekening is gehouden met de bestaande toestanden. Vrij algemeen was men het er over eens, dat de samenstelling van het tarief, in art. 127 der algemeene verordening I. U. en D. een minder juisten kijk op de handelstoestanden verried.

De voorgestelde verhooging der loodsgelden werd algemeen bestreden en een gevaar voor de groote scheepvaart genoemd.

Met het voorstel tot invoering van de registratie-belasting kon men geen instemming betuigen. Die belasting moge haar nut hebben, noodig is hare invoering niet.

Nimmer zou ook de Raad te vinden zijn voor bepalingen en voorschriften, waardoor het ambtenaarspersoneel zou moeten worden uitgebreid.

Ten opzichte van de voorgestelde verhooging van het algemeen invoerrecht van Curaçao van 3 op 5% kwam de Raad niet tot overeenstemming. Een meerderheid verklaarde zich er voor, een minderheid zich er tegen.

Bovenbedoelde minderheid gaf in overweging het bestaande invoerrecht van 3% te behouden en, om der equivalentswille, de grondbelasting slechts met 25% te verlagen, den belastingvoet naar den grondslag huurwaarde der gebruiksbelasting hooger te stellen en, zoo noodig, het invoerrecht op meubelen, piano's, rijtuigen, fietsen, en op runderen, tarwemeel, boter, kaas, aardappelen en beschuiten te verhoogen.

Naar wij vernemen, zal de *Kamer van Koophandel* spoedig een brochure over deze brandende quaestie in het licht geven. Wij kunnen ons dus gevoegelijk onthouden reeds nu een oordeel over dit verschil tusschen meerder- en minderheid in den Raad uit te spreken, en zullen eerst de noodige voorlichting van den Koophandel afwachten. Intusschen meenen wij toch op iets te moeten wijzen.

De minderheid in den Raad biedt een equivalent aan voor het verlies aan invoerrechten. Maar door den geheelen Raad zal de registratie-belasting worden verworpen, men verlangt algemeen terugneming der verhooging van loodsgelden, men stelt hier echter geen equivalent voor in de plaats. Hoe kan dat?

Verder bleek, door ontdekking van een vergissing in de berekening, dat het nieuwe stelsel f 6,000 meer op zal brengen, en in het algemeen is de Raad van oordeel, dat de opbrengst *veel hooger* zal wezen dan geraamd werd. Kunnen daardoor niet een paar ontwerpen vervallen, of een of andere belasting lager worden gesteld? Het vereischte equivalent, dat in nieuwe belasting gezocht moest worden, is immers reeds door die vergissing en te lage berekening verkregen.

Het tweede der 18 ontwerpen had ten doel de

GRONDBELASTING

van 1% van onroerende goederen te verlagen tot ½% van de belastbare waarde en gelijkelijk uit te strekken tot alle eilanden der Kolonie.

Over dit Ontwerp hebben de Afdeelingen van den Kolonialen Raad reeds eveneens een *Voorloopig Verslag* uitgebracht.

Algemeen verklaarde men in te stemmen met de strekking van dit ontwerp. Daar echter een dergelijke aanzienlijke verlaging ten gevolge zal hebben, dat deze belasting op het eiland Curaçao alleen reeds f 37,000 en op Aruba ± f 900 minder op zal brengen, terwijl zij, als nieuw ingevoerd op Bonaire, St. Martin, St. Eustatius en Saba, nog geen f 7000 zal beloopen en dus een saldo verlies aan middelen voor de kolonie zal veroorzaken van ruim f 31,000, wat weer door nieuwe belastingen moet worden gedekt, achtten eenige leden de ontworpen verlaging te aanzienlijk.

Andere leden voerden hiertegen aan, dat de voorgestelde verlaging gepaard gaat met de invoering eener belasting op de huurwaarde en dat bij eene geringere verlaging der grondbelasting, evengemelde belasting op de huurwaarde misschien te zwaar zou gaan drukken op de eigenaren die geen plantages, of meerdere huizen bezitten en zelf in hun eigen huis wonen.

Uit het voorgaand Voorloopig Verslag weten wij dat deze leden, die zijn tegen de verlaging der grondbelasting met ½ %, slechts een minderheid uitmaken.

Meer algemeen kon de Raad zich echter niet vereenigen met het voorstel van het Bestuur om onder belastbare waarde, de gemiddelde opbrengst-waarde te verstaan.

Vele leden meenden aan het stelsel van de bestaande verordening, te weten: de door een Commissie geschatte waarde, de voorkeur te moeten geven.

— De toestand op Curaçao — zoo betoogden zij — is nu eenmaal zoo, dat men de waarde van de grootste, de rijkste en de meest weelderig ingerichte en van alle gemakken voorziene huizen niet uit hunne huurwaarde, ook niet uit vergelijking met andere kan leeren kennen; en wel om de eenvoudige reden, dat al wie zich de weelde kan veroorloven in zulk een huis te wonen, zich er een bouwt. Komt zoo'n huis nu, hetzij door vertrek naar elders of door uitsterven van eene familie leeg, dan is het eenvoudig onverhuurbaar of wordt tegen een beslist te lagen huurprijs verhuurd. Personen toch die z. g. luxehuizen kunnen huren zijn in de Kolonie niet talrijk.

Ook de buiten de stad gelegen villa's — de tuintjes in het 2e. en 3e. district — hoe zou het daarmee gaan, indien de waarde uit de opbrengst of door vergelijk moest worden bepaald?

En aan den anderen kant de plantages met roerende inventaris. Wat zal als opbrengst van het onroerend goed, wat als opbrengst van de roerende inventaris worden beschouwd?

De perceelen, bestaande uit huurhuisjes, waarvan de eigenaren zooveel met wanbetaling der huurpenningen te kampen hebben. Welke is de opbrengst daarvan? Zou men den verhuurder op zijn woord moeten gelooven of zou de totale huurwaarde met een vast percentage, voor verlies wegens wanbetaling van huur, moeten worden verminderd?

Evenzeer meende de Raad, dat het aanbeveling zou verdienen, de aanslagen te doen vaststellen door de commissie, die de schatting heeft verricht en niet door nieuwe commissies, zooveel in aantal, als de Gouverneur noodig acht. Ook kon men de noodzakelijkheid niet inzien, noch de wenschelijkheid toegeven, dat aan de leden der schattingscommissies vacatiegeld zou worden toegekend.

De consequenties van de daardoor gehuldigde opvatting zouden in de kolonie, waar zoovelen kosteloos hun diensten aan het Gouvernement verleenen, allicht te ver voeren.

Wij mogen dus uit deze twee Voorloopige Verslagen besluiten, dat de bizondere belastingen voor de eilanden wel zullen worden afgeschaft en overal een nieuwe grondbelasting ingevoerd van ½ %. De bepaling, wat belastbare waarde is, zal nog eenige moeilijkheden medebrengen.

De grootste bezwaren van den Raad en van de bevolking slaan echter op No. 3 der Ontwerpen: Algemeene verordening op den in- en uit- en doorvoer en de accijnsen.

Hierover verwachten wij niet zoo spoedig het Voorloopig Verslag. Daar zal nog heel wat water door de zee loopen, alvorens de reorganisatie van ons belastingstelsel zal zijn tot stand gebracht, maar wij verheugen er ons ten zeerste over, dat de Koloniale Raad deze herziening zoo degelijk behandelt en kalm overweegt. Dat geeft vertrouwen en geruststelling aan de burgerij; wij zijn overtuigd, dat onze algemeene belangen zoo goed mogelijk zullen worden behartigd.

Onze Begrooting in de Tweede Kamer.

Aan de Leden der Tweede Kamer is rondgedeeld: *Het Ontwerp van Wet, houdende definitieve vaststelling van de Koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1908.*

Op een paar punten zouden wij gaarne de aandacht vestigen.

De post: *Kosten in verband met de opdracht van werkzaamheden aan ondergeschikte ambtenaren gedurende hun verblijf in Nederland*, ofschoon met 7 tegen 2 stemmen door den Kolonialen Raad ten tweede male geschrapt, is door den Minister weer op de begrooting gebracht.

De personeele toelage van f 1500, die voor den tijd van 5 jaren aan den Directeur van Openbare Werken moest worden toegestaan, is ook wederom, niettegenstaande de verwerping door den Kol. Raad, op de begrooting gebracht. De Minister maakt er zich met een *Jantje van Leiden* af: De betrokkene was teleurgesteld in zijne verwachtingen; hij had ontslag genomen tegen 1 Mei; vóór dien tijd was niemand te vinden, vooral met het oog op den damaanleg.

Daarmede meende de Minister, voor vijf jaren tegelijk, de handen van den Raad te mogen binden, zonder den Raad te hooren.

Wij misgunnen den betrokkene zijne toelage niet; wij willen niets afdingen op zijne bekwaamheden, die misschien groot zijn, maar toch komt ons de handeling van den Minister willekeurig voor, vooral nu de Raad zich zoo duidelijk heeft uitgesproken. Wat beteekent de Raad, als de Minister zich niet aan hem stoort?

Inschikkelijker heeft de Minister zich getoond, waar het gold de verhooging van het tractement van den Advocaat-Generaal. Die verhooging heeft de Minister gehandhaafd.

De verwachtingen van den Minister aangaande de toekomst van de *Christiansted* zijn nog al optimistisch. Hij hoopt, dat de aangevraagde f 30.000 niet geheel zal worden uitgegeven. „Over de tot nog toe verkregen vracht in den interkolonialen dienst valt nog geenszins te roemen." Maar, dat de *Christiansted* om vracht te krijgen, zoo nu en dan de kleine zeilvaart concurrentie komt aandoen, verklaart de Minister daardoor, dat men meerdere baten tracht te verkrijgen door het vaartuig gedurende ligdagen op Curaçao voor andere reizen beschikbaar te stellen. In hoeverre het nu oirbaar is, dat zelfs het Gouvernement, zijne onderdanen concurrentie aandoet, mogen anderen uitmaken; wij vonden die verklaring van den Minister wel leuk.

De Katoencultuur op St. Martin Staat er, volgens den Minister, vrij goed voor (op fransch grondgebied?)

Op St. Eustatius staat het echter niet zoo goed met de Katoen. De Minister zegt, dat, als de katoen, die er nu vrij slecht vóór staat, ook in het oogstjaar 1907-'08 slechte resultaten levert, de proeven daarmede niet voortgezet zullen worden. Maar hoe rijmt dat met hetgeen de heer VAN GROL, gezaghebber van St. Eustatius, verleden jaar nog in Leiden verkondigde, dat er voor Nederl. Boeren in de katoen een rijk bestaan zou liggen? Of de Minister vergist zich, óf de heer VAN GROL.

Aruba behoeft vooreerst niet op uitdieping zijner haven te denken. De Minister is er van overtuigd, dat nooit schepen van eenigen diepgang, zooals die van de K. W. I. M., bereid zullen zijn, om Aruba in haar vaarplan op te nemen. Die overtuiging berust natuurlijk op gegevens van Curaçao uit verstrekt.

't Ware te wenschen, dat de Minister eens een beetje meer van verschillende zijden werde ingelicht! Nu wordt f 7500 toegestaan, in plaats van de f 30,000, die de Gezaghebber vroeg.

Over den nieuwen vuurtoren op Bonaire, zegt de Minister: Van verschillende zijden werd aangedrongen op verbetering der kustverlichting op Bonaire o. a. van de zijde der Kamer van Koophandel te Willemstad en van die der „*Conference of West-Indian and Atlantic Steamship Companies.*" De Gouverneur riep de tusschenkomst in van den Commandant der scheepsmacht; deze duidde Boca-Spelonk" als de meest geschikte plaats aan, dewijl van daar uit de Noord- en Oostkust binnen den lichtkring komt. Het licht zal in normale omstandigheden op 11.82 tot 12,2 zeemijlen zichtbaar zijn, wanneer het op een lichtopstand van slechts 5 M. op de ± 18 M. hooge kust wordt geplaatst. Hoeveel dat werk zal kosten, zegt de Minister niet; daar de post *pro memorie* wordt uitgetrokken. Veel echter kan dat voor een gevaarte van 5 M. niet zijn.

Curaçao en Sisal.

Volgens *Het Vaderland*, worden er thans pogingen in het werk gesteld ter vorming van een Nederlandsche Maatschappij voor de cultuur in onze West-Indische kolonie Curaçao, van de sisal, een touwvezelproduceerende agave.

Nadat in 1898 op deze cultuur—waaraan de Engelsche Bahama-eilanden en het Midden-Amerikaansch Yucatan hun opkomst en tegenwoordigen bloei hebben te danken—en waarop door den heer J. H. J. Hamelberg de aandacht werd gevestigd, zijn er in de kolonie zoowel vanwege het bestuur als door particulieren kleine aanplantingen van sisal aangelegd en deze hebben aangetoond, dat bodem en klimaat onzer eilanden voor den groei der plant geschikt zijn,

Voor het bereiden van de vezel uit sisalbladeren zijn echter ontvezelingsen andere machines noodig, die, alhoewel geenszins kostbaar, toch niet hun renten kunnen afwerpen, indien er slechts gedurende enkele dagen van het jaar werk voor kan worden gevonden en voor het vestigen van ondernemingen op eenigszins uitgebreide schaal is er in de noodlijdende kolonie geen kapitaal (en misschien ook geen ondernemingsgeest) beschikbaar.

De cultuur zal daarom der kolonie slechts dan ten goede kunnen komen, wanneer Nederlandsch of vreemd kapitaal zich in de zaak interesseert en het is zeker te hopen, dat het dan Nederlandsch en niet vreemd kapitaal moge zijn. Waar reeds meer zeer winstgevende ondernemingen op Curaçao met vreemd kapitaal tot stand zijn gekomen, zou het zeker te betreuren zijn, indien ook nu weer vreemdelingen de voordeelen zouden trekken van de geschiktheid van den bodem en het klimaat onzer West-Indische eilanden voor een cultuur, die, zooals het zich laat aanzien, zeer rendabel belooft te worden.

Naar *Het Vaderland* verneemt, biedt zich op het oogenblik een zeer gunstige gelegenheid aan, om een sisalonderneming in de kolonie te vestigen.

Voorloopig is niet meer dan de bescheiden som van f 65,000 noodig om van de zich nu aanbiedende gelegenheid gebruik te maken: in de ontwerp- en in de voorloopig vastgestelde koloniale begrooting werden credieten voor de cultuur uitgetrokken en het koloniaal bestuur bood aan een Nederlandsche bankinstelling een renteloos voorschot van f 20,000 om op eenigszins uitgebreide schaal een sisal-onderneming in de kolonie te vestigen. Ook vestigt *Het Vaderland* er nog de aandacht op dat het hier de kolonie Curaçao geldt, waar men, in tegenstelling met Suriname, steeds over voldoende en voor cultures geschikte werkkrachten kan beschikken."

Zou er eindelijk iets van een uitgebreider sisalcultuur gaan komen? Wij willen er het beste van hopen. Een product van den landbouw als uitvoerartikel was nu juist iets waar landbouw, industrie, handel en scheepvaart baat bij zouden vinden. Spoedig hopen wij onzen lezers te mogen berichten, dat het noodige kapitaal gestort is en de werkzaamheden een aanvang zullen nemen. Er zijn op Curaçao en Bonaire reeds verschillende grooter en kleinere aanplantingen van sisal; de nieuwe maatschappij, hoogst waarschijnlijk „*De Residentie Bank*", zal dus veel medewerking kunnen ontvangen van particulieren en wederkeerig hen opwekken tot verdere uitbreiding der cultuur.

EEN REDELIJKE KLACHT.

Door tal van „kleine luyden" in de buitendistricten wordt ten zeerste geklaagd, dat, nu zij de ellende, waarin zij jaren achtereen door aanhoudende droogte verkeerden, een weinig te boven zijn, dank den goeden oogst van het vorige jaar en den toenemenden bloei der hoedenindustrie, van hen voor den huur van gouvernementsgronden pachtpenningen worden opgeëischt, die zij van jaren herzoms van acht en tien jaren—nog schuldig zijn.

Verreweg de meesten hebben tot dusverre niet *kunnen* betalen enkel en alleen uit armoede.

En inderdaad, alleen het feit reeds, dat zij zoovele jaren achter zijn in de betaling doet— wanneer men het Bestuur zelf niet van nalatigheid wil verdenken— veronderstellen, dat van het niet-betalen, de onmogelijkheid om zulks te doen, in de meeste gevallen, wel de oorzaak zal zijn geweest.

Men behoeft trouwens maar te weten, dat de meeste grondjes jaren en jaren achtereen zoo goed als niets hebben opgeleverd; dat de oogst, hoe dikwijls er ook gezaaid werd, telkens en telkens weer mislukte; om te begrijpen, dat hier van *onmacht*, niet van *onwil*, sprake moet zijn.

Is het dan billijk, en in het belang van den kleinen landbouw, zoozeer voorgestaan door het Bestuur, die kleine buitenlui, nu zij voor het oogenblik eens *wat minder arm* zijn, weer terstond gebukt te laten gaan onder den zorg om hun huurpenningen bij een te zoeken, die zij jarenachtereen niet konden betalen en die nu tot een voor deze lieden belangrijke som zijn opgeloopen?

Wanneer men ziet, hoeveel geld het Bestuur vrijgevig besteedt aan de wederopleving van den landbouw in onze Kolonie, mag men dan niet veeleer verwachten, dat het Bestuur ook royaal die achterstallige huurpenningen schenken zal, in plaats van die arme lieden te pressen tot een uitgave, die boven hun macht ligt en hun ook nu, na een goed oogstjaar, weder in zorgen steekt? Is het op die manier niet; terugnemen met de eene hand, wat met de andere hand wordt gegeven?

Het schenken der achterstallige huurpenningen, op zich zelve reeds billijk, zal de beste wijze zijn om bij onze arme buitenbevolking liefde voor den landbouw te bevorderen. Zij zien dan eenig persoonlijk voordeel van hun arbeid en zullen niet gaan denken, dat zij slaven en zwoegen om de koloniale kas slechts te stijven.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke Berichten.

Dinsdag, 24 September ll. vierden de Weleerw. Paters D. KORS en ST. VAN DE PAVERT hun zilveren Professiefeest, welk feest slechts in besloten kring werd gevierd.

De St. Jozef-Gezellen waren het echter toch te weten gekomen en zoo hadden zij hun hoog vereerden Directeur, Pater ST. VAN DE PAVERT, een feest-avond bereid op Woensdag 24 September. Wat ons vooral trof op dien avond? Dat de Gezellen zich zoo recht dankbaar toonden en het hooger doel hunner Vereeniging volkomen begrepen. Moge Pater VAN DE PAVERT nog veel nut stichten onder hen en voortdurend ondervinden, dat zijn Gezellen zijn leiding begrijpen en hem daarvoor steeds dankbaar zijn.

De St. Jozefs-kring.

Kranig! De jonge acteurs hebben het er uitstekend afgebracht. Wij woonden de eerste voorstelling bij op Maandagavond, toen zij spelen zouden voor hun Ouders en de Geestelijkheid. Met groote voldoening zullen de Ouders hun kinderen hebben zien optreden. S. SEBASTIAAN is een episode uit het catacombe-leven der eerste Christenen, een fragment, zouden we zeggen, uit *Fabiola*. Geen wonder, dat menig gemoed vol schoot en veler oogen zich met tranen vulden. Daar waren echt kinderlijke tooneelen bij, die diep ingrepen in het hart. Vooral de begrafenis van een jeugdige martelaresse, toen de ernstige stoet droefzingend de donkere gangen der catacomben doortrok, voor een der graven stil hield en alvorens het lijk, met palmen overdekt, in den nis te schuiven het „*In Paradisum*" aanhief, maakte een overweldigenden indruk. Het was alsof die oude zang door frissche jongensstemmen gezongen, een nieuwe beteekenis kreeg, nu het de uitvaart gold, van een martelaresse, gevierd door jeugdige martelaren. De jubelkreet van het overwinnend geloof klonk duidelijker dan ooit. De Eerw. Frater RICHARDUS mag ten volle tevreden zijn over het debuut zijner jonggezellen.

Moge deze uitvoering hebben medegewerkt, den St. Jozefs-kring meer bekend, meer gewaardeerd te maken, opdat hij zich meer en meer uitbreide, opdat hij groeie en bloeie.

Welkom!

Zondagmorgen zijn per *Prins Willem V*, de inspecteur van den Landbouw in West-Indië, Dr. C. J. J. VAN HALL, en de Heer L. G REBGEN, tijdelijk belast met den geneeskundigen dienst op het eiland Bonaire, van Suriname hier aangekomen.

Onderwijs.

Aan den heer W. C. J. VAN LEEUWEN, onderwijzer 2de klasse, Hoofd der Emma-school op Curaçao, is, op zijn verzoek, met ingang van 1[e] October a. s., eervol ontslag als zoodanig verleend.

De heer VAN LEEUWEN werd benoemd tot schoolopziener.

De in alphabetische volgorde genoemde heeren F. J. A. VAN DEN DONK, MY. C. HENRIQUEZ, MY. S. L. MADURO, J. MÖLLER, C. STATIUS MULLER en Mr. TH. I. A. NUIJENS, zoomede den schoolopziener, zijn benoemd

tot leden van de Schoolcommissie op Curaçao.

Voor het tijdperk van 1°. October tot ultimo December 1907 zijn benoemd in de commissie tot het afnemen der examens bedoeld in de artt. 30, 31, 32 en 33 der Onderwijzverordening (P. B. 1907, No. 5) de volgende in alphabetische volgorde genoemde heeren: A. H. VAN BUREN SCHELE, Mr. C. S. GORSIRA, A. HERMUS, A. MERKSE, J. MÖLLER en A. C. VERMEULEN, tot leden, zoomede den Schoolopziener, tot Voorzitter en lid.

Examen.

Met goed gevolg hebben examen afgelegd voor:

teekenen: De Heer C. P. AMELUNXEN.

Voor *Onderwijzeres*: Mejuffrouw D. VERMEER en de Weleerw. Zuster STEFANIE

(Mejuffrouw C. ELLIS),

die verbonden is aan het R. K. Onderwijs. Aan allen onze oprechte gelukwenschen.

De „Gelderland."

Uit zeer goede bron vernemen wij, dat dit oorlogsschip 10 September van Suriname is vertrokken naar Barbados, vandaar naar Grenada zou gaan, verder naar Trinidad voor torpedo-oefeningen en ten slotte naar Venezuela. Vóór medio October kunnen wij het schip dus niet hier verwachten. In November gaat het weder naar de Bovenwindsche eilanden.

„De Christiansted."

Van af 1 October a. s. zullen nieuwe Vracht- en Passage-tarieven in werking worden gesteld.

Het stoomschip vertrekt van

Curaçao	v. m.	Oct.	14
Bonaire	n. m.	„	14
Curaçao	n. m.	„	15
Aruba	n. m.	„	16
Curaçao	v. of n. m.	„	17

via Bonaire, St Thomas, St. Martin, Saba, St. Eustatuis, via versa, Bonaire mogelijk ook op den terugreis aandoende en komt derhalve 28 of 29 October weder van de Bovenwindsche eilanden terug op Curaçao.

Kol. Raad.

Dinsdagavond half acht zal het nieuwe lid, de heer J. SUTHERLAND, worden geïnstaleerd, waarna de in den zich weder naar de Afdeelingeen zullen begeven.

Sensatie-bericht.

Een groote teleurstelling kwam over ons, toen wij het blijde bericht over den gezegenden toestand van H. M., onze geliefde Koningin, door den Franschen Kabel geseind en hier overal gretig geloofd, in geen enkel der Hollandsche Bladen bevestigd vonden. Men schrijft ons uit Nederland, dat Curaçao, helaas, de dupe is van een mystificatie.

Dividivi.

Donderdag 26 September werd op Bonaire weder dividivi van Gouvernementsgronden verkocht. De gezamenlijke hoeveelheid bedroeg ± 8,500 K. G. Wat de verkoop heeft opgebracht zijn we nog niet te weten kunnen komen.

De Hollandsche boot wordt dezer dagen weder op Bonaire verwacht om 2300 zakken dividivi in te nemen.

Manoeuvres.

Eerst Donderdagmorgen zijn de troepen van de groote manoeuvres terug gekeerd.

Achter de muziek ging de Kapitein-Commandant te paard, daarna volgden de troepen onder geleide van de Luitenants SCHUTTE en ZIMMERMAN, toen kwam de ambulance en ten slotte een stuk of zes ossenwagens. Het was een heele stoet. Men kon het den mannekens aanzien, hoe warm het was en hoe ver.

Panama-kanaal.

Volgens een bericht van *El Grito del Pueblo* voorkomend in *El Progreso* van 25 September ll. zijn de werkzaamheden aan het kanaal geschorst. De hoofdingenieur heeft verzocht door een ander vervangen te mogen worden. Hij is geheel en al terneergeslagen. De ondergeschikte ambtenaren schijnen niet voor hun taak berekend.

Panama-hoeden.

In deze Curaçaosche industrie valt, Goddank, nog geen achteruitgang of stilstand te bespeuren. Dezer dagen ontmoeten wij één Opkooper, die in de laatste drie maanden reeds meer dan 6000 dozijn hoeden verzonden heeft.

Een Protestant over den R. K. Index.

Wij lezen in een boekbeoordeeling van „De Standaard:"

Wij hebben geen index, zooals de Roomschen. Of we dan een verbod van hoogerhand zouden willen! Als het kon, was het nog zoo dwaas niet. Doch ook onder Christenen ontbreekt te zeer het besef, dat men zich ook in zijn lectuur onder tucht heeft te stellen. Men leest maar rijp en groen.

En laat maar rijp en groen lezen; 't aankomend geslacht vooral. Dat nu is onverantwoordelijk. Dat is zondig. En hoe goedkooper de boeken worden, hoe meer het gevaar dreigt, dat een ieder maar alles botweg onder de oogen komt."

Spaarbusjes.

Naar wij vernemen zal de Spaarbank voor de Stad Amsterdam het stelsel van sparen met behulp van spaarbusjes op Maandag 9 September bij haar instelling invoeren.

Een tiental jaren geleden werd door eenige spaarbanken in Amerika het eerst met dit stelsel begonnen, welk voorbeeld in de laatste jaren door verscheiden groote spaarbanken in Europa werd gevolgd. Overal bereikte men gunstige resultaten met dezen spaarvorm en ook in ons land werd, bijv. door de Nutsspaarbank te Groningen in korten tijd een bestelling van 200 stuks geheel afgegeven.

Het stelsel beoogt, den spaarder gelegenheid te geven bedragen, die te gering zijn om daarvoor naar de spaarbank te gaan, tot een grooter bedrag bijeen te brengen, waarvoor het wel de moeite loont deze op een spaarbankboekje te brengen. Het busje in huis biedt den spaarder de gelegenheid aan om te sparen wanneer hij wil en daartoe in staat is, terwijl bedragen, eenmaal in het busje gedaan er niet meer uit verwijderd kunnen worden en dus onmogelijk voor andere doeleinden kunnen worden gebruikt daar de sleutel van het busje bij de spaarbank verblijft.

„De Spaarbank thuis" dient om den spaarzin van het publiek te verhoogen en het sparen gemakkelijk te maken.

De spaarbank leent de busjes kosteloos uit aan spaarders, die een spaarbankboekje hebben waarop, zoolang zij op deze wijze sparen, als waarborgsom een bedrag van f 3,50, gelijkstaande met den inkoopsprijs, van het busje, moet blijven staan, daar de spaarders verplicht zijn, bijv. bij beschadiging, vernietiging of niet teruggeven van het busje de waarde aan de spaarbank te vergoeden.

De busjes worden allen aan het Hoofdbureau afgegeven, doch aan alle bureaux der instelling geopend en de inhoud alsdan op het correspondeerend livret bijgeschreven.

De busjes zijn stevig en netjes afgewerkt en van een handig formaat.

Ongetwijfeld zal deze wijze van sparen den spaarzin van het publiek kunnen bevorderen en zal dit stelsel ook in Amsterdam wel levensvatbaarheid blijken te bezitten.

Vaarwel!

De Weleerw. Pater ANT. FENNELL, wiens gestel het Curaçaosche klimaat onmogelijk kan verdragen, zal morgen per Red „D" naar New-York en verder naar Nederland vertrekken. Het spijt ons ten zeerste, dat zulk een kracht voor onze Missie verloren ging, en hopen, dat ZWEerw. in het Vaderland zijn gezondheid volledig herwinne.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

P. Bolonan, Leonor Bulbai, Olivier Capriles, Gabriela Conquet, Luisa de Look, Richard J. Eman, Teodoro Fidanque, Tiodoro Fidanki, Johan Goelo, J. & D. Jesurun, Mejuffr. Langhorst p/a den Heer Testas, brfk., Jacobo Martinez, José Masvidal, Guiseppe Mazzer brfk. Alejandro Nicolas, Dorothea Raas, brfk., Vitorina Tomasa, Peter Thomas, Mercedes Welmoe, Otto Wenzel brfk.

Niet voorzending vatbaar: een brief met adres: Para entregar á los Janbúses de Curaçao, een briefkaart verzonden door Leonicia Da costa Gomez.

Aangeteekende stukken: Lorenzo Baudas, (Rebut), H. Jesurun.

Drukwerken: Herman Pariente, Dorothea Raas, C. R. Weything & H. J. Taylelbaum, J. M. A. (Princesstr) Calle de Principe 252. D. W. I.

Stukken zonder adres: Het Nieuwsblad, De Echo, Le Fimbrophile de France, Land en Volk, De Globe, Het Centrum, L' Union Fraternelle.

De Curaçaosche Bank.

De balans over Augustus, openbaar gemaakt in *De Cur. C.* geeft aan voor

Kas Rekening	*f* 273,330.95
Kapitaal Rekening	350,000
Reservefonds	14,265.44½
Winst van Januari t/m Ultmo Juli 1907	6,801.77½
Interest-rekening	591.97½
Bankbiljetten-rekening	168,500.

Terwijl ook aan *landbouwcrediet*, een nieuwe operatie van deze bank, verstrekt werd de som van *f* 1,250.

Advertentien.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der „Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1907.	Marcb.	Carcas.	Zulia	Philad.	Marcb.	Carcas.
Vertrekt van New-York	Oct. 5	Oct. 12	Oct. 19	Oct. 26	Nov. 2	Nov. 9
Komt aan te San Juan		17		31		14
Vertrekt van „		18		Nov. 1		15
Doet Curaçao aan		20		3		17
Komt aan te La Guaira	12	21	26	4	9	18
Vertrekt van „	14	23	28	6	11	20
Komt aan te Pto. Cabello		24		7		21
Vertrekt van „		25		8		25
Komt aan te Curaçao	15	26	29	9	12	23
Vertrekt van „	21	27	Nov. 4	10	18	24
Doet La Guaira aan		28		11		25
„ Ponce „					20	
„ San Juan „		30		13		27
Komt aan te New-York	28	Nov. 4	11	18	26	Dec. 2

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Marcb	Merida	Zulia	Merida	Marcb	Merida
Vertrekt van Curaçao	Oct. 15	Oct. 21	Oct. 29	Nov. 4	Nov. 12	Nov. 18
Komt aan te Maracaibo	16	22	30	5	13	19
Vertrekt van „	19	25	Nov. 2	7	16	22
Komt aan te Curaçao	20	26	3	8	17	23

Drukker:

ALFREDO F. SINTIAGO.